

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

องค์การบริหารส่วนตำบลวังโมกข์
อำเภอวิบูลย์รักษ์ จังหวัดพิจิตร

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ

องค์การบริหารส่วนตำบลวังโมกข์

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายใน ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่บุคลากรขององค์กร ถือเป็น การป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมิน ความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยง ก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติ ของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มี การรับรู้ และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายใน จะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อ ปี ค.ศ.๑๙๙๒ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยที่ผ่านมามีการออกแนวทางด้านการควบคุมภายในเพิ่มเติมอีก ๓ ครั้ง คือ ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๖ เป็นแนวทางด้านการทำรายงานทางการเงิน Internal Control over Financial Report – Guidance for Small Public Companies ครั้งที่ ๒ เมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๙ เป็นแนวทางด้านการกำกับติดตาม Guidance on Monitoring of Internal Framework : Framework and Appendices การปรับปรุงครั้งล่าสุด ซึ่งในปี ค.ศ. ๒๐๑๓ ยังคงยึดกรอบแนวคิดเดิมของปี ค.ศ.๑๙๙๒ ที่กำหนดให้มีการควบคุมภายในแต่เพิ่มเติมในส่วน อื่นๆ ให้ชัดเจนขึ้น

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเติมเรื่องการสอดส่องในภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการ ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโมกข์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังของกิจการใน การป้องกันเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตภายในกิจการ

มาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

- หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
- หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล
- หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน
- หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน
- หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ : การประเมินความเสี่ยง(Risk Assessment)

- หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน
- หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
- หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต
- หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

- หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ในการควบคุม
- หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

- หลักการที่ ๑๓ องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ
- หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้
- หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอกในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

- หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน
- หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

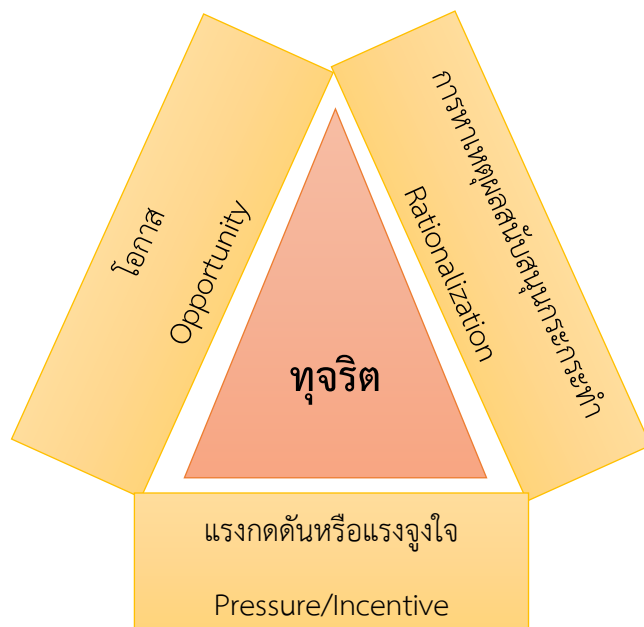
ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริง และนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

- Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
- Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้อง สอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสแก่นักผู้บริหาร
- Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดใน ส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้ง ๒ ที่รู้ว่าจะทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างในการทุจริตเข้ามาได้อีก
- Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันปราบปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

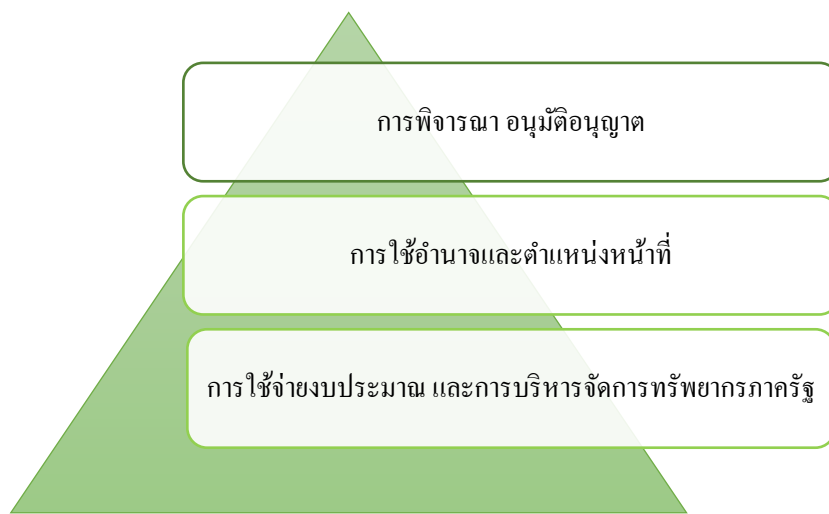
๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (ภารกิจ ให้บริการ ประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทาง ราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๕.๒ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๕.๓ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการ บริหาร จัดการทรัพยากรภาครัฐ

๖. การวิเคราะห์ความเสี่ยงของกระบวนการปฏิบัติงานข้างต้น

เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดความ เสี่ยง และการประเมินผลกระทบความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิง พรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ ชัดเจนได้

- เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

- เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงคุณภาพ ที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง
๔	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
๓	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนานๆ ครั้ง

- ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕-๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง	๙-๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๔-๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑-๓ คะแนน

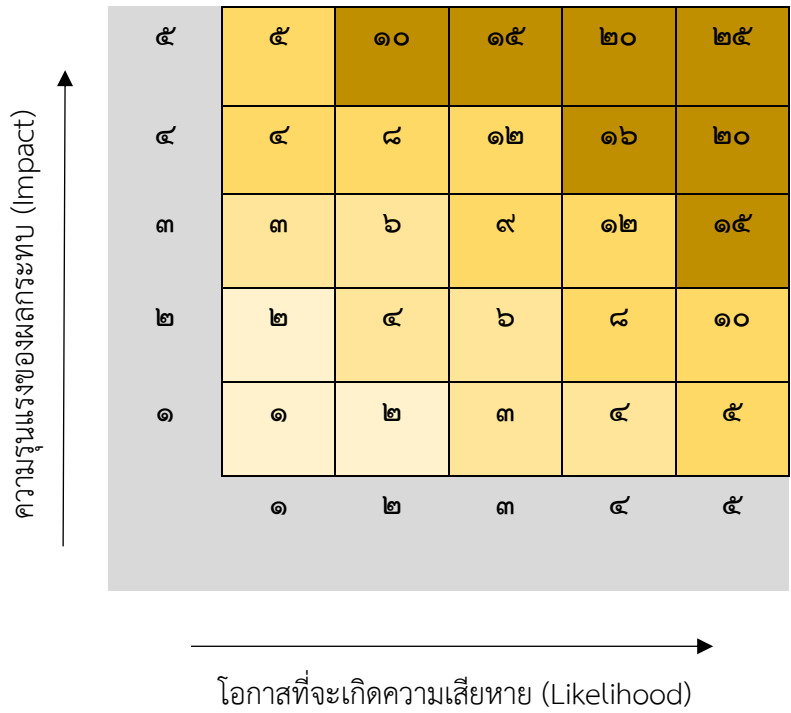
ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
ต่ำ(Low)	๑-๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	 สีเขียว
ปานกลาง (Medium)	๔-๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มี มาตรการควบคุมความเสี่ยง	 สีเหลือง
เสี่ยงสูง(High)	๙-๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	 สีส้ม
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕-๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	 สีแดง

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

๗. กระบวนการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโมกข์ มาใช้วิเคราะห์ความเสี่ยง
ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕

ด้านที่ ๑ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknown Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
๑	รับสินบนจากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน		/
๒	การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขออนุญาตประกอบกิจการ อาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางราย ในกรณีที่ตั้งสถานประกอบการ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์		/

ด้านที่ ๒ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknown Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
๑	การใช้อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเพื่อให้เกิดประโยชน์ส่วนตน		/

ด้านที่ ๓ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ ทรัพยากรภาครัฐ

ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknown Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
๑	การจัดทำทะเบียนค้ำเงินรายจ่ายให้ ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับการปฏิบัติงานในระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		/

คำอธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยง การ ทุจริตเท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียดชัดเจนมากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Know Factor
- หากไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Unknown Factor
- หน่วยงานสามารถปรับเปลี่ยนได้โดยไม่ระบุว่าเป็นประเภท Know Factor หรือ Unknown Factor ก็ได้

๘. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีสัญลักษณ์)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	รับสินบนจากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร หรือ ถอน ตัดแปลง เพื่อให้ตรวจสอบผ่านมาตรฐาน		/		
๒	การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขออนุญาตประกอบ กิจการ อาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขอ อนุญาต บางรายในกรณีที่ตั้งสถานประกอบการ ไม่เป็นไป ตามหลักเกณฑ์		/		
๓	การใช้อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิด ประโยชน์ส่วนตัว		/		
๔	การจัดทำทะเบียนคุมเงินรายจ่ายให้ความรู้ ความ เข้าใจในการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับ การ ปฏิบัติงานในระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ของ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น		/		

จากตาราง นำมาแยกสถานะความเสี่ยงการทุจริต

ตามไฟสีสัญลักษณ์

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

๙. เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix) คือ การกำหนดค่าคะแนนความเสี่ยงของปัจจัย ความเสี่ยงตามระดับคะแนนความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คู่กับระดับคะแนนความรุนแรงของผลกระทบ ดังนี้

๑) ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการ ทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

๒) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับ ดูแล/พันธมิตร/ เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานผู้กำกับ ดูแล/พันธมิตร/ เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ตาราง SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ
(หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix))

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น	ระดับความรุนแรง	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
		ของการเฝ้าระวัง	ของ ผลกระทบ	
		๓ ๒ ๑	๓ ๒ ๑	
๑	รับสินบนจากผู้ขออนุญาต ก่อสร้างอาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน	๑	๑	๑
๒	การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขอ อนุญาตประกอบกิจการ อาจมี การเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขอ อนุญาตบางรายในกรณีที่ตั้ง สถาน ประกอบการ ไม่เป็นไปตาม หลักเกณฑ์	๑	๑	๑
๓	การใช้อำนาจหน้าที่และความ รับผิดชอบเพื่อให้เกิดประโยชน์ ส่วนตน	๑	๑	๑
๔	การจัดทำทะเบียนคุมเงินรายจ่าย ให้ความรู้ความเข้าใจในการ ปฏิบัติงานและสอดคล้องกับการ ปฏิบัติงานในระบบบัญชี คอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	๑	๑	๑

๑๐. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้
ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มี ความเข้าใจ

ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
รับสินบนจากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร รื้อ ถอน ตัดแปลง เพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน	ดี		/	
การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขออนุญาตประกอบกิจการ อาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางรายในกรณีที่ตั้ง สถานที่ประกอบการ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์	ดี		/	
การใช้อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเพื่อให้เกิดประโยชน์ส่วนตน	ดี		/	
การจัดทำทะเบียนคุมเงินรายจ่ายให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับการปฏิบัติงานในระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ดี		/	

๑๑. แผนบริหารความเสี่ยง

ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

แผนบริหารความเสี่ยงองค์การบริหารส่วนตำบลวังโมกข์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

ความเสี่ยงด้าน	กระบวนการงาน	รูปแบบ พฤติการณ์ ความเสี่ยง การทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	เจ้าหน้าที่เรียกเก็บผลประโยชน์ในระหว่างออกตรวจสถานที่ตั้งที่ขอ อนุญาตประกอบกิจการ โดยเอื้อ ประโยชน์	การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขอ อนุญาตประกอบกิจการ อาจมี การเอื้อ ประโยชน์ให้กับผู้ขอ อนุญาตบางรายในกรณี ที่ตั้งสถานที่ ประกอบการ ไม่เป็นไปตาม หลักเกณฑ์	มาตรการให้ผู้มีส่วนได้เสีย มีส่วน ร่วมในการ ดำเนินงาน และ มาตรการ ป้องกันการขัดกัน ระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวม
ความเสี่ยงการทุจริตใน ความโปร่งใสของการใช้ อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	เจ้าหน้าที่เรียกเก็บเงินเพื่อรับ พนักงาน จ้างเข้าทำงาน	การเรียกเก็บเงิน ผลประโยชน์ เพื่อรับ พนักงานเข้าทำงาน	มาตรการป้องกันการรับ สินบน ตามยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ความเสี่ยงการทุจริตใน ความโปร่งใสของการใช้ จ่ายงบประมาณและการ บริหารจัดการทรัพยากร ภาครัฐ	จัดทำทะเบียนคุมรายจ่าย งบประมาณแยกหมวด รายจ่าย แยก แผนงาน แยก ประเภทรายจ่ายตาม งบประมาณที่ตั้งไว้	การบันทึกบัญชี การ จัดทำ ทะเบียนคุมให้ สอดคล้องกับการ ปฏิบัติงานในระบบบัญชี คอมพิวเตอร์ของ อปท.	มาตรการจัดการความ เสี่ยง ชักซ้อมความเข้าใจ กับเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบ ในการจัดทำ ทะเบียนคุม เงินรายจ่ายให้ ความรู้ ความเข้าใจในการ ปฏิบัติงานและ สอดคล้อง กับการปฏิบัติงานใน ระบบ บัญชีคอมพิวเตอร์ของ องค์การปกครองส่วน ท้องถิ่น

๑๒. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยง ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหา มี ประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไป ออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง

ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	มาตรการป้องกัน การทุจริต	โอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง
๑	มาตรการให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน และมาตรการ ป้องกันการขัดกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวม	รับสินบนจากผู้ขออนุญาต ก่อสร้างอาคาร รื้อ ถอน ดัดแปลง เพื่อให้ตรวจสอบมาตรฐาน	✓		
		การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขอ อนุญาต ประกอบกิจการอาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางรายในกรณีที่ตั้งสถานประกอบการ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์	✓		
๓	มาตรการป้องกันการรับสินบนตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	การใช้อำนาจหน้าที่และ ความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิด ประโยชน์ส่วนตน	✓		
๔	มาตรการจัดการความเสี่ยง ซักซ้อมความเข้าใจ กับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการรับและนำส่งเงินในกรณีรับเป็นเช็คพร้อมทั้งแนวทางการแก้ไขหากเกิดข้อผิดพลาด	การจัดทำทะเบียนคุมเงิน รายจ่ายให้ความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานและ สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน ในระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	✓		

- ✓ สถานะสีเขียว : ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม
- ✓ สถานะสีเหลือง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันท่วงที ตามมาตรการ / นโยบาย / โครงการ / กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรง < ๓
- ✓ สถานะสีแดง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายยังแก้ไขไม่ได้ควรมีมาตรการ / นโยบาย / โครงการ / กิจกรรมเพิ่มขึ้นแผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดลงระดับความรุนแรง > ๓

๑๓. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยงแนวทางบริหารจัดการความเสี่ยง

โดยแยกสถานะเพื่อทำระบบบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

๑) (สถานะสีแดง Red) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๗,๘ และ ๙ ความเสี่ยงอยู่ในระดับเกินกว่าการยอมรับ ควรมีแผนงานมาตรการกิจกรรมบริหารจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติม

๒) (สถานะสีเหลือง Yellow) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๔, ๕ และ ๖ ความเสี่ยงอยู่ในระดับเกิดขึ้น แล้วแต่ยอมรับได้ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

๓) (สถานะสีเขียว Green) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๑, ๒ และ ๓ ค่าความเสี่ยงรวมอยู่ในระดับยังไม่เกิด ควรเฝ้าระวังต่อเนื่อง

ระบุความเสี่ยงด้านการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิด การทุจริต	ค่าประเมินความเสี่ยงรวม	แนวทาง/กิจกรรมบริหารจัดการความเสี่ยง
รับสินบนจากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคารหรือ ถอน ดัดแปลง เพื่อให้ มาตรฐาน	๑	- จัดกิจกรรมฝึกอบรม ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม เผยแพร่องค์ความรู้ด้านการป้องกันการทุจริต การส่งเสริมวัฒนธรรมสุจริต ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขออนุญาตประกอบกิจการ อาจมี การเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขอ อนุญาตบางรายในกรณีที่ตั้งสถานประกอบการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์	๑	- การสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริต เช่น พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มช่องทางการร้องเรียนทุจริตที่มีประสิทธิภาพ กิจกรรมเสริมสร้างความตระหนักรู้ด้านการดำเนินนโยบายต่อต้านทุจริตแก่คู่ค้า รัฐวิสาหกิจ เป็นต้น
การใช้อำนาจหน้าที่และความ รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์ ส่วนตน	๑	- การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
การจัดทำทะเบียนคุมเงินรายจ่ายให้ ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับการปฏิบัติงานในระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑	

๑๔. การรายงาน/แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ประเด็น ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ ความเสี่ยงที่ อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยง ที่อาจมี ผลกระทบ/ กระตุ้นให้ เกิดการ ทุจริต	การควบคุม/ ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	การประเมินระดับ ความเสี่ยง				มาตรการ ป้องกัน เพื่อ ไม่ เกิดการ ทุจริต	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
						ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูง มาก		
๑	การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร หรือดัดแปลงหรือรื้อถอน	- การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ ตรวจสอบมาตรฐาน -ตรวจสอบสถานที่ขออนุญาต ประกอบกิจการตามหลักเกณฑ์	- ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต	- ขาดการควบคุมอย่างใกล้ชิด - การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ ขออนุญาต ประกอบกิจการอาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาต	กฎหมายระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง หนังสือ คำสั่งในเรื่องนั้น	✓				มาตรการให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน และ มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม	จำนวนผลการปฏิบัติงาน การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงหรือ รื้อถอน เป็นไปตามหลักเกณฑ์
๒	โครงการกิจกรรมให้ความรู้เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนให้กับบุคลากรของ อบต.	-ศึกษา รวบรวม ข้อมูลและจัดทำคู่มือ การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	การใช้ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์ ส่วนตน	-การใช้ อิทธิพลตาม อำนาจหน้าที่ในรูป ตัวเงิน	นโยบาย รัฐบาลและ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกัน และปราบปราม การทุจริต	✓				มาตรการ จัดทำ คู่มือ การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	พนักงานมีความเข้าใจ ให้ความรู้เกี่ยวกับ ผลประโยชน์ทับซ้อน

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ ความเสี่ยงที่ อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยง ที่อาจมี ผลกระทบ/ กระตุ้นให้ เกิดการ ทุจริต	การ ควบคุม/ ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	การประเมินระดับ ความเสี่ยง				มาตรการ ป้องกัน เพื่อ ไม่ เกิดการ ทุจริต	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
						ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูง มาก		
๓	กิจกรรม ควบคุมการ เบิกจ่ายเงิน ตาม ข้อบัญญัติ งบประมาณ รายจ่าย ประจำปี	-จัดทำ ทะเบียนคุม รายจ่าย งบประมาณ แยกหมวด รายจ่าย แยก แผนงาน แยก ประเภท รายจ่าย ตาม งบประมาณ ที่ตั้งไว้	การจัดทำ ทะเบียนคุม เงินรายจ่าย ให้ความรู้ ความเข้าใจ ในการ ปฏิบัติงาน และ สอดคล้อง กับ การ ปฏิบัติงานใน ระบบ บัญชี คอมพิวเตอร์ ขององค์กร ปกครอง ส่วน ท้องถิ่น	-ไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการ ปฏิบัติตาม ระเบียบ ประกาศ และหนังสือ ที่เกี่ยวข้อง		✓				การบันทึก บัญชี การ จัดทำ ทะเบียน คุม ให้ สอดคล้อง กับการ ปฏิบัติงาน ใน ระบบ บัญชี คอมพิวเตอร์ ของ อปท.	-บุคลากรมี ความเข้าใจ ในการปฏิบัติ ตามระเบียบ ประกาศและ หนังสือสั่ง การที่ เกี่ยวข้อง -ลด ข้อผิดพลาด ในการ ปฏิบัติงาน ที่ อาจจะทำให้ เกิดความ เสียหายแก่ ทางราชการ และเป็นไป ในทิศทาง เดียวกัน - เกิดความ คุ้มค่าและมี ประสิทธิภาพ ในการ บริหาร งบประมาณ